

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ФАКУЛЬТЕТ СПЕЦІАЛЬНОЇ ТА ІНКЛЮЗИВНОЇ ОСВІТИ НПУ ІМЕНІ М. П. ДРАГОМАНОВА
КАФЕДРА ОРТОПЕДАГОГІКИ, ОРТОПСИХОЛОГІЇ ТА РЕАБІЛІТОЛОГІЇ
КОМУНАЛЬНИЙ ЗАКЛАД ВИЩОЇ ОСВІТИ «ХОРТИЦЬКА НАЦІОНАЛЬНА НАВЧАЛЬНО-РЕАБІЛІТАЦІЙНА
АКАДЕМІЯ» ЗАПОРІЗЬКОЇ ОБЛАСНОЇ РАДИ
ВГО «НАУКОВЕ ТОВАРИСТВО ІНВАЛІДІВ «ІНСТИТУТ СОЦІАЛЬНОЇ ПОЛІТИКИ»

МІНІСТЕРСТВО
ОСВІТИ І НАУКИ
УКРАЇНИ

ЗБІРНИК ТЕЗ ДОПОВІДЕЙ
III Міжнародної науково-практичної конференції
«АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ОРТОПЕДАГОГІКИ, ОРТОПСИХОЛОГІЇ
ТА РЕАБІЛІТОЛОГІЇ»

присвяченої 185-річчю Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова
та 100-річчю Факультету спеціальної та інклюзивної освіти

СБОРНИК ТЕЗИСОВ
III Международной научно-практической конференции
«АКТУАЛЬНЫЕ ПРОБЛЕМЫ ОРТОПЕДАГОГИКИ, ОРТОПСИХОЛОГИИ
И РЕАБИЛИТОЛОГИИ»

посвященной 185-летию Национального педагогического университета имени М. П. Драгоманова
и 100-летию Факультета специального и инклюзивного образования

BOOK OF ABSTRACTS
III International Research and Practical Conference
“TOPICAL PROBLEMS OF ORTHOPEDAGOGY, ORTHOPSYCHOLOGY
AND REHABILITATOLOGY”
to celebrate 185th anniversary of National Pedagogical Dragomanov University
and centenary of the Faculty of Special and Inclusive Education

4-5 жовтня 2019 року
4-5 октября 2019 года
October 4-5, 2019

Запоріжжя, Україна
Запорожье, Украина
Zaporizhzhia, Ukraine

*Рекомендовано до друку рішенням кафедри ортопедагогіки, ортопсихології та реабілітології
Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова (протокол № 4 від 16.10.2019 р.)*

*Рекомендовано до друку рішенням Вченої ради комунального закладу вищої освіти
«Хортицька національна навчально-реабілітаційна академія» Запорізької обласної ради
(протокол № 3 від 7 листопада 2019 р.)*

Рецензенти:

Топузов О. М., доктор педагогічних наук, професор, директор Інституту педагогіки НАПН України, член-кореспондент НАПН України, віце-президент НАПН України;

Шульженко Д. І., доктор психологічних наук, професор, професор кафедри психокорекційної педагогіки Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова.

За загальною редакцією:

Шевцов А. Г., член-кореспондент Національної академії педагогічних наук України, доктор педагогічних наук, професор, директор департаменту ліцензування Міністерства освіти і науки України.

Редакційна колегія:

Нечипоренко В. В., доктор педагогічних наук, професор, ректор комунального закладу вищої освіти «Хортицька національна навчально-реабілітаційна академія» Запорізької обласної ради;

Заплатинська А. Б., кандидат педагогічних наук, доцент, завідувач кафедри ортопедагогіки, ортопсихології та реабілітології Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова;

Павленко А. І., доктор педагогічних наук, професор, дійсний член Академії наук вищої освіти України, професор кафедри соціальної роботи комунального закладу вищої освіти «Хортицька національна навчально-реабілітаційна академія» Запорізької обласної ради;

Хворова Г. М., кандидат педагогічних наук, доцент кафедри ортопедагогіки, ортопсихології та реабілітології Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова;

Никоненко Н. В., кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри педагогіки та спеціальної освіти Дніпровського національного університету імені Олеся Гончара.

Актуальні проблеми ортопедагогіки, ортопсихології та реабілітології: збірник тез доповідей III Міжнародної науково-практичної конференції (м. Запоріжжя, 4-5 жовтня 2019 р.). За заг. ред. Шевцова А.Г. Запоріжжя : Вид-во Хортицької національної академії, 2019. 284 с.

Актуальные проблемы ортопедагогик, ортопсихологии и реабилитологии: сборник тезисов III Международной научно-практической конференции (г. Запорожье, 4-5 октября 2019 г.). За общ. ред. Шевцова А.Г. Запорожье : Изд-во Хортицкой национальной академии, 2019. 284 с.

Topical Problems of Orthopedagogy, Orthopsychology and Rehabilitation: Book of Abstracts of the III International Research and Practical Conference held on October 4-5, 2019 in Zaporizhzhia. Research Editor A. Shevtsov. Zaporizhzhia : Publishing House of Khortytisia National Academy, 2019. 284 p.

ISBN 978-966-8157-72-1

Збірник тез містить матеріали, представлені на III Міжнародній науково-практичній конференції «Актуальні проблеми ортопедагогіки, ортопсихології та реабілітології» 4-5 жовтня 2019 року (місце проведення – комунальний заклад вищої освіти «Хортицька національна навчально-реабілітаційна академія» Запорізької обласної ради). Напрями роботи конференції: новітні технології корекційної навчально-виховної та реабілітаційної роботи з дітьми з порушеннями функцій опорно-рухового апарату; актуальні проблеми інклюзивного (інтегрованого) навчання дітей та дорослих з порушеннями моторної сфери; зміст підготовки та перепідготовки фахівців у галузі корекційно-реабілітаційної роботи з особами з порушеннями функцій опорно-рухового апарату; проблеми професійної реабілітації та працевлаштування дорослих з порушеннями функцій опорно-рухового апарату; фізична реабілітація, ерготерапія та відновне лікування дітей і дорослих з порушеннями функцій опорно-рухового апарату; анімалотерапія в контексті розвитку сучасних методів комплексної реабілітації. Збірник адресовано науково-педагогічним працівникам, викладачам, аспірантам, студентам, які цікавляться інноваційним розвитком системи освіти України, актуальними проблемами ортопедагогіки, ортопсихології та реабілітології.

УДК 37.013.82:159.98:364-78

ISBN 978-966-8157-72-1

© Комунальний заклад вищої освіти
«Хортицька національна навчально-реабілітаційна
академія» Запорізької обласної ради, 2019

ЗМІСТ

ПЕРЕДМОВА	9
РОЗДІЛ 1. НОВІТНІ ТЕХНОЛОГІЇ КОРЕКЦІЙНОЇ НАВЧАЛЬНО-ВИХОВНОЇ ТА РЕАБІЛІТАЦІЙНОЇ РОБОТИ З ДІТЬМИ З ПОРУШЕННЯМИ ФУНКЦІЙ ОПОРНО-РУХОВОГО АПАРАТУ	11
Шевцов Андрій, Черненко Тетяна ІСТОРИЧНІ АСПЕКТИ СТАНОВЛЕННЯ СИСТЕМИ ВИХОВАННЯ ТА НАВЧАННЯ ДІТЕЙ ІЗ ПОРУШЕННЯМИ ФУНКЦІЙ ОПОРНО-РУХОВОГО АПАРАТУ В УКРАЇНІ.....	11
Бризгунова Оксана ПРИНЦИПИ ЦІЛЕПОКЛАДАННЯ SMART ЯК ІННОВАЦІЙНА СТРАТЕГІЯ ПСИХОЛОГІЧНОГО СУПРОВОДУ В УМОВАХ ІНКЛЮЗИВНОЇ ОСВІТИ.....	15
Возчикова Наталія ФОРМУВАННЯ КОМУНІКАТИВНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ У СТАРШИХ ДОШКІЛЬНИКІВ ІЗ ДИТЯЧИМ ЦЕРЕБРАЛЬНИМ ПАРАЛІЧЕМ В УМОВАХ ЦЕНТРУ РАНЬОЇ СОЦІАЛЬНОЇ РЕАБІЛІТАЦІЇ.....	18
Галієва Ольга МЕТОДИКА ПРОГРЕСИВНОЇ М'ЯЗОВОЇ РЕЛАКСАЦІЇ ЯК ОДИН ІЗ ЗАСОБІВ ЗНИЖЕННЯ СИТУАТИВНОЇ ТРИВОЖНОСТІ МАЙБУТНІХ ПСИХОЛОГІВ.....	20
Гордієнко Наталія СОЦІОСИСТЕМОЛОГІЧНИЙ АНАЛІЗ СОЦІАЛЬНОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ ІНТЕРНАТНИХ ОСВІТНЬО- РЕАБІЛІТАЦІЙНИХ ЗАКЛАДІВ.....	22
Грядун Катерина ТЕОРЕТИЧНИЙ АСПЕКТ ВИВЧЕННЯ АРТ-ТЕРАПІЇ ЯК ЗАСОБУ СОЦІАЛІЗАЦІЇ ДІТЕЙ МОЛОДШОГО ШКІЛЬНОГО ВІКУ.....	25
Дергач Маргарита РОЗВИТОК ЕМОЦІЙНОГО ІНТЕЛЕКТУ ДІТЕЙ З ПОРУШЕННЯМИ ФУНКЦІЙ ОРА ЗАСОБАМИ ПЛЕЙБЕК- ТЕАТРУ.....	26
Доценко Ольга ТЕОРЕТИЧНИЙ АНАЛІЗ ОНТОГЕНЕТИЧНИХ ПЕРЕДУМОВ УНОРМОВАНОГО ФІЗИЧНОГО РОЗВИТКУ ДИТИНИ ВІКОМ ВІД 0 ДО 1 РОКУ.....	29
Івашура Наталія СЕНСОРНА ІНТЕГРАЦІЯ В КОРЕКЦІЙНІЙ РОБОТІ З ДІТЬМИ З ПОРУШЕННЯМИ ОПОРНО-РУХОВОГО АПАРАТУ.....	31
Калаур Світлана, Сорока Ольга ОРГАНІЗАЦІЯ МЕНЕДЖЕРАМИ СОЦІОКУЛЬТУРНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ВИХОВНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ЗІ СЛАБОЧУЮЧИМИ ДІТЬМИ.....	33
Каптьол О. ОСОБЛИВОСТІ АДАПТИВНОГО ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ ДЛЯ ДІТЕЙ ІЗ ДИТЯЧИМ ЦЕРЕБРАЛЬНИМ ПАРАЛІЧЕМ.....	35
Кетлер-Митницька Тетяна ПСИХОЛОГІЧНИЙ ТРЕНІНГ ЯК ЗАСІБ ФОРМУВАННЯ ІНТЕРНАЛЬНОСТІ СТУДЕНТІВ З ПОРУШЕННЯМИ ОПОРНО-РУХОВОГО АПАРАТУ.....	37
Кіріллова Анна AR-ТЕХНОЛОГІЇ В КОРЕКЦІЙНІЙ РОБОТІ З ДІТЬМИ МОЛОДШОГО ШКІЛЬНОГО ВІКУ З ПОРУШЕННЯМИ ОПОРНО-РУХОВОГО АПАРАТУ.....	39
Клочкова Юлія ОСОБЛИВОСТІ ЗАПУСКУ МОВЛЕННЯ У ДІТЕЙ ІЗ ПОРУШЕННЯМ ОПОРНО-РУХОВОГО АПАРАТУ.....	41
Козарик Олександра ФОРМУВАННЯ СОЦІАЛЬНОЇ МОБІЛЬНОСТІ У ДІТЕЙ ІЗ ПОРУШЕННЯМИ ФУНКЦІЇ ОПОРНО-РУХОВОГО АПАРАТУ У СТРУКТУРІ КОРЕКЦІЙНОЇ НАВЧАЛЬНО-ВИХОВНОЇ ТА РЕАБІЛІТАЦІЙНОЇ РОБОТИ.....	42
Коломоєць Наталія ТЕОРЕТИЧНИЙ АНАЛІЗ ПРОБЛЕМИ ФУНКЦІОНУВАННЯ БАЗОВИХ СЕНСОРНИХ (ЗОРОВОГО, СЛУХОВОГО, ТАКТИЛЬНОГО) КАНАЛІВ У ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ З РОЗЛАДАМИ АУТИСТИЧНОГО СПЕКТРА.....	45
Korneev V., Sokolovskaya I., Tsybal V. DISABILITIES OF CHILDREN'S HEALTH CONDITIONING CHRONIC INFLUENCE OF THE COMPLEX OF POLLUTANTS OF DIFFERENT NATURE.....	47

Кротенко В. ФОРМУВАННЯ ЦІННІСНИХ ОРІЄНТАЦІЙ ЯК ФАКТОР ЗАПОБІГАННЯ ПРОЯВАМ ДЕВІАНТНОЇ ПОВЕДІНКИ У ДІТЕЙ ІЗ ДИСФУНКЦІОНАЛЬНИХ СІМЕЙ.....	193
Літвінські Наталія ПСИХОЛОГІЧНІ ОСНОВИ АДАПТАЦІЇ СТУДЕНТІВ З ОБМЕЖЕННЯМИ ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ В УМОВАХ ВНЗ.....	196
Леощенко Дмитро ЕТИЧНІ АСПЕКТИ РЕАБІЛІТАЦІЙНОЇ РОБОТИ.....	199
Никоненко Наталія ДО ПИТАННЯ ПРО ФУНКЦІОНАЛЬНІ ОBOB'ЯЗКИ ДИРЕКТОРІВ СПЕЦІАЛЬНИХ ТА ІНКЛЮЗИВНИХ ЗАКЛАДІВ ОСВІТИ.....	200
Пономарьова Галина, Проскурняк Олена ОСОБЛИВОСТІ ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦІВ СПЕЦІАЛЬНОЇ ОСВІТИ ДО РОБОТИ З ДІТЬМИ З ДИТЯЧИМ ЦЕРБРАЛЬНИМ ПАРАЛІЧЕМ ТА ПОРУШЕННЯМИ ІНТЕЛЕКТУ (КОМБІНОВАНИМИ ПОРУШЕННЯМИ).....	203
Стасюк Інна ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНІ АСПЕКТИ СТВОРЕННЯ ІНКЛЮЗИВНОГО СЕРЕДОВИЩА ДЛЯ МОЛОДІ З ПОРУШЕННЯМИ ФУНКЦІЙ ОПОРНО-РУХОВОГО АПАРАТУ У ВИЩИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДАХ.....	205
Сташук Ольга ПРОБЛЕМА ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦІВ ІЗ РАННЬОЇ СОЦІАЛЬНОЇ РЕАБІЛІТАЦІЇ.....	207
Черненко Тетяна ЗАЧАТКИ ПІКЛУВАННЯ ТА НАВЧАННЯ ДІТЕЙ ІЗ ПОРУШЕННЯМИ ФУНКЦІЙ ОПОРНО-РУХОВОГО АПАРАТУ В УКРАЇНІ (З НАЙДАВНІШИХ ЧАСІВ ДО ПОЧАТКУ ХІХ СТ.).....	211
РОЗДІЛ 4. ФІЗИЧНА РЕАБІЛІТАЦІЯ, ЕРГОТЕРАПІЯ ТА ВІДНОВНЕ ЛІКУВАННЯ ДІТЕЙ І ДОРΟΣЛИХ ІЗ ПОРУШЕННЯМИ ФУНКЦІЙ ОПОРНО-РУХОВОГО АПАРАТУ.....	214
Бажмін Володимир ВПРОВАДЖЕННЯ МОДЕЛІ ДОПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ ПІДЛІТКІВ ІЗ ПОРУШЕННЯМИ ФУНКЦІЙ ОПОРНО-РУХОВОГО АПАРАТУ В УМОВАХ ЦЕНТРУ КОМПЛЕКСНОЇ РЕАБІЛІТАЦІЇ.....	214
Бандуріна Катерина ФІЗИЧНА ТЕРАПІЯ ПРИ СКОЛІОЗІ.....	216
Баришок Тетяна МКФ ЯК СУЧАСНИЙ ІНСТРУМЕНТ ОЦІНКИ ЯКОСТІ РЕАБІЛІТАЦІЙНОГО ПРОЦЕСУ.....	218
Бєсєда Володимир ВПЛИВ ПОРУШЕНЬ ПОСТАВИ НА ЗДОРОВ'Я ДІТЕЙ РАННЬОГО ТА ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ.....	220
Борисов Вячеслав, Лупінович Світлана ВЗАЄМОЗВ'ЯЗОК СТАНУ СОЦІАЛЬНО-ПСИХОЛОГІЧНОГО КЛІМАТУ У СТУДЕНТСЬКІЙ ГРУПІ І АКАДЕМІЧНОЮ УСПІШНІСТЮ З ДИСЦИПЛІНИ «ІННОВАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ У ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ».....	222
Бочков Павел ОСНОВНЫЕ СРЕДСТВА РАЗВИТИЯ ПОСТУРАЛЬНЫХ МЕХАНИЗМОВ У ДОШКОЛЬНИКОВ С НАРУШЕНИЯМИ ОПОРНО-ДВИГАТЕЛЬНОГО АППАРАТА.....	224
Vindiuk Olha FORMATION OF HEALTHY LIFESTYLE OF JUNIOR SCHOOLCHILDREN IN THE USA.....	226
Віндюк Павло ЗАСТОСУВАННЯ РЕФЛЕКТОРНОЇ ЛОКОМОЦІЇ ЗА МЕТОДОМ ВОЙТИ У РЕАБІЛІТАЦІЇ ДІТЕЙ ІЗ ЦЕРЕБРАЛЬНИМ ПАРАЛІЧЕМ.....	228
Волкова Світлана ФІЗИЧНА РЕАБІЛІТАЦІЯ ДІТЕЙ ХВОРИХ НА ЦЕРЕБРАЛЬНИЙ ПАРАЛІЧ.....	230
Гончаренко Олександр АДАПТИВНЕ ФІЗИЧНЕ ВИХОВАННЯ СТУДЕНТІВ.....	232
Кантаржи Віталій СПЕЦІАЛЬНІ ПРИНЦИПИ ТРУДОТЕРАПІЇ У ФІЗИЧНІЙ РЕАБІЛІТАЦІЇ ДІТЕЙ ІЗ ПОРУШЕННЯМИ ОПОРНО-РУХОВОГО АПАРАТУ.....	234
Кіріллова Анна РОЗВИТОК ДРІБНОЇ МОТОРИКИ РУК У ДІТЕЙ ІЗ ДИЗАРТРИЧНИМИ ПОРУШЕННЯМИ ПРИ ДЦП.....	237
Литвиненко Аліна ЕРГОТЕРАПІЯ ЯК ОДИН ІЗ НАПРЯМІВ РЕАБІЛІТАЦІЇ ДІТЕЙ ІЗ ДЦП.....	238

Перспективою подальших розробок є застосування даної програми фізичної реабілітації з проведенням обстежень через 1–2 роки, а також модифікація програми з урахуванням віку та статі хворої дитини.

Список використаних джерел:

1. Архипова Е. Ф. Коррекционная работа с детьми с церебральным параличом. Москва : Просвещение, 2009. 256 с.
2. Афанасьев С. М. Особливості функціонального стану опорно-рухового апарату дітей з парапарезом і геміпаретичною формою церебрального паралічу. *Молода спортивна наука України* : зб. наук. статей в галузі фіз. культури та спорту. 2003. Т. 1. С. 393–396.
3. Ипполитова М. В., Быбенкова Р. О., Мастеорова Е. М. Воспитание детей с церебральным параличом в семье : пособие для родителей и воспитателей. Москва : Просвещение, 2006. 47 с.
4. Адрианов В. А., Затекин А. И., Козюков Е. В. Организация восстановительного лечения детей с заболеваниями опорно-двигательного аппарата. *Восстановительное лечение детей с заболеваниями опорно-двигательного аппарата* : сб. науч. работ. 2004. С. 3–6.
5. Бадалян Л. О. Детские церебральные параличи. Киев : Здоровье, 2008. 328 с.
6. Глозман Ж. М., Цыганок А. А. Нейропсихологический подход к двигательным нарушениям у детей. *Дефектология*. 2007. № 4. С. 90–93.

УДК 376

Олександр Гончаренко,
кандидат фармацевтичних наук, доцент,
м. Запоріжжя, Україна

АДАПТИВНЕ ФІЗИЧНЕ ВИХОВАННЯ СТУДЕНТІВ

Фізичне виховання є складовою всебічного розвитку особистості. Воно спрямоване на забезпечення фізичного розвитку індивіда, зміцнення здоров'я, морфологічне і функціональне вдосконалення організму людини. Чим більше розвинені фізичні і духовні сили людини, тим вищий рівень її працездатності і результативності праці. Отже, проблема фізичного виховання сьогодні є актуальною та соціально значущою. Здорова людина більш активна, мобільна, життєрадісна і загалом життєздатніша. Сучасний стан фізичного виховання студентів вимагає об'єктивного аналізу існуючих форм, систем і концепцій його розвитку в українському просторі. Такий підхід створює можливості визначення пануючих в ньому тенденцій, існуючого потенціалу, а також врахування недоліків.

Сучасна людина живе в умовах, що негативно впливають на її здоров'я: забруднене навколишнє середовище; їжа перенасичена барвниками, консервантами та іншими шкідливими речовинами, зменшення лісових насаджень, водойм, посівних площ тощо. Зрозуміло, що людський імунітет з кожним поколінням стає слабкішим, а організм все вразливішим до різноманітних хвороб.

Формування здорового способу життя залежить тільки від нас самих, наших переваг, переконувальності та світогляду, є головним важелем первинної профілактики в укріпленні здоров'я населення через зміну стилю та укладу життя, його оздоровлення з використанням гігієнічних знань для подолання шкідливих звичок, гіподинамії та несприятливих сторін життя, пов'язаних із різноманітними ситуаціями.

Теорія і практика фізичного виховання спираються на дані фізіології, яка озброює теорію і методику фізичного виховання знаннями про закономірності розвитку організму людини, вплив різноманітних чинників на його функціональну діяльність [1].

Фізичне виховання – система соціально-педагогічних заходів, спрямованих на зміцнення здоров'я, життєво важливих рухових навичок та вмінь [2].

Виховання підростаючого покоління фізично здоровими – важливе завдання сім'ї та школи. Однак, нині практично здоровими є лише 27% дітей дошкільного віку, лише 65% дітей і 60% підлітків

фізично гармонійно розвинені. Значна кількість учнів старших класів за станом здоров'я мають обмеження щодо вибору професії, а серед випускників шкіл не менше половини не придатні або частково придатні до військової служби [4].

Усе це свідчить про необхідність докорінної перебудови фізичного виховання школярів і студентів. Зміст фізичного виховання молодого покоління визначається навчальною програмою з предмета та програмами секцій і гуртків. Програмою передбачено: засвоєння теоретичних відомостей, гімнастичні вправи, що сприяють загальному фізичному розвитку, рухливі ігри, плавання тощо. Складність реалізації програми полягає в тому, що на одному уроці доводиться опанувати елементи кількох розділів. Це утруднює планування навчального матеріалу на семестр і на кожний рік.

Зміст фізичного виховання у ВНЗ підібрано з таким розрахунком, щоб забезпечити:

- зміцнення здоров'я і загартування організму студентів, сприяння їхньому фізичному розвитку та підвищенню працездатності. Це потребує використання всіх чинників, які позитивно впливають на цей процес;

- формування та вдосконалення рухових навичок і вмінь та повідомлення пов'язаних з ними знань;

- розвиток основних рухових якостей;

- формування звички та стійкого інтересу до систематичних знань фізичними вправами;

- виховання гігієнічних навичок, формування знань про фізичні вправи та загартування.

У фізичному вихованні використовують фізичні вправи. Природні та гігієнічні чинники.

Поняття «способу життя» досить багатопланове, охоплює різні сфери життєдіяльності людей і тому застосовується в багатьох наукових дисциплінах і дослідженнях [2, 3, 4]. Спосіб життя не визначається лише характером поведінки людини, яка позитивно чи негативно впливає на її здоров'я. Сам характер поведінки зумовлений фізичним оточенням, культурним середовищем, вихованням, матеріальними можливостями. На формування способу життя впливають стереотипи стосунків між людьми, їхній життєвий досвід і соціальні умови, які визначаються середовищем і залежать від нього [3].

Складовою здорового способу життя містять різноманітні елементи, що стосуються усіх сфер здоров'я – фізичної, психічної, соціальної і духовної. Найважливіші з них – харчування, побут, умови праці, рухова активність. Вирішення проблеми збереження здоров'я дітей, підлітків та студентів потребує пильної уваги всіх зацікавлених у цьому – педагогів, медиків, батьків, представників громадськості. Однак особливе місце та відповідальність в оздоровчій діяльності відводиться освітній системі, яка повинна й має всі можливості для того, щоб зробити освітній процес здоров'язбережувальним, і в цьому випадку йдеться вже не просто про стан здоров'я сучасного молодого покоління, а про майбутнє України.

На системний підхід у фізичному вихованні молоді орієнтує комплексна програма «Фізичне виховання – здоров'я нації», в якій фізичне виховання в навчально-виховній сфері розглядається як складова частина загальної системи освіти, покликана забезпечити розвиток фізичного і морального здоров'я, розумову та психологічну підготовку молоді до активного життя й професійної діяльності [1].

Нами встановлено, що соціально-економічна ефективність фізичного виховання студентів поки що не має чіткої аргументації. Фрагментарні наукові дослідження з цієї проблеми зроблені на порівняно невеликому статистичному матеріалі. А це ставить під сумнів доцільність здійснення фізичного виховання студентської молоді і на практиці веде до зниження його ефективності. Система фізичного виховання студентської молоді України припускає створення в масштабах країни і нарівні вищих навчальних закладів визначених стандартизованих, ідеологічних, програмно-нормативних і організаційних основ фізичного виховання та умов для його реалізації. Зокрема, передбачається виконання соціального замовлення держави і суспільства на кондиційну та професійну та прикладну фізичну підготовку студентів (за профілем майбутньої спеціальності), шляхом організації у вищих навчальних закладах факультативних занять із різними практико-діяльними компетентами фізичної культури і реалізацію базового компонента, орієнтованого на покращення особистої фізичної культури.

Діюча система фізичного виховання у вищих навчальних закладах України є наразі недосконалою, так як вона не виконує повною мірою соціальне замовлення держави на забезпечення здоров'я, загальної кондиційної і спеціальної професійно-прикладної готовності студентів до життєдіяльності та до належного виконання своїх професійних обов'язків.

Список використаних джерел:

1. Указ Президента України від 9 лютого 2016 року № 42/2016 «Про Національну стратегію з оздоровчої рухової активності в Україні на період до 2025 року «Рухова активність – здоровий спосіб життя – здорова нація». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/42/2016#n14> (дата звернення: 23.09.2019).
2. Закон України «Про фізичну культуру і спорт» (1993, 2002). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3808-12> (дата звернення: 23.09.2019).
3. Державна програма розвитку фізичної культури і спорту в Україні (1994 р.). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/334/94> (дата звернення: 23.09.2019).
4. Реалізація здорового способу життя – сучасні підходи / за заг. ред. М. Лук'яненка, Ю. Шкретя, Е. Блоляха, А. Матвеева. Дрогобич : КОЛО, 2015. 124 с.

УДК 376

Віталій Кантаржи,
м. Одеса, Україна

СПЕЦІАЛЬНІ ПРИНЦИПИ ТРУДОТЕРАПІЇ У ФІЗИЧНІЙ РЕАБІЛІТАЦІЇ ДІТЕЙ ІЗ ПОРУШЕННЯМИ ОПОРНО-РУХОВОГО АПАРАТУ

Трудотерапія посідає особливе місце у фізичній реабілітації дітей із порушенням опорно-рухового апарату. Вона сприяє не лише фізичному прогресу дитини, але і її інтелектуальному розвитку, дає можливість набути первинних трудових навичок, сприяючи надалі соціальній адаптації. Проте, щоб досягти бажаного результату, педагог-реабілітолог повинен неухильно наслідувати певні принципи, які запропоновані нами.

Топографічний принцип. Для організації правильної корекції ураженої (пригніченої) верхньої кінцівки необхідно чітко диференціювати парез за топографічною ознакою, тобто місцем його знаходження. У зв'язку з цим виділимо основні варіанти топографії парезів у верхніх кінцівках.

- **Монопарезом називають** патологію, при якій частково порушені рухові можливості однієї руки.

- **Парапарез (верхній)** – неврологічний синдром, що охоплює дві верхні кінцівки, характеризується непроходженням нервових сигналів і послабленням м'язової активності аж до повного знерухомлення в обох руках.

- **Проксимальний парез рук** – виражається в неможливості підняти руку або в утрудненні здійснювати цей рух із-за слабкості проксимальних м'язових груп при відносно достатній силі дистальних м'язових груп.

- **Дистальний парез рук** – характеризується обмеженням об'єму довільних рухів і сили їх в кисті при відносно підлягаючій зберіганню силі і об'ємі рухів у плечовому суглобі.

- **Тотальний парез в усій руці** виникає в результаті ушкодження верхнього і нижнього первинних пучків плечового сплетення спинного мозку (в'ялий варіант) або ж внаслідок поразки відповідної зони кори головного мозку (спастичний варіант).

Тонічний принцип. Залежно від переважаючого в паретичної верхньої кінцівки м'язового тону педагог повинен підбирати відповідні корекційні трудові операції. В зв'язку з цим коротко охарактеризуємо чотири основні стани м'язового тону в руках: